

רמטו במג"א ס"ק א'

קומד והמנדנ נפיקר כ"ט ח'ח והשכ"א תמוזתה ואל"ס ט' ד: ד בית יוסף כרמי' התוספות והר"ם שם נפסקים והעור' וי' יוחס' ריב' ח"א'

א טור: ב ב' ג: ג טור: ב מהר"א אהוב: נכס ספר ארומות חיים נכס י' אומרים: א טור הנה דחריה על היין י' נפסקים: ק"ו והנמנים: נפ' כ"ט ח"א' והר"ם: מהל' נדרותס: כ"ז:

נתיב חיים

רפמ **במ"א** **ס"ק א'** (א' וב' ש"ס דסתר **האבנין**, י"ב לפ' מ"ס חוס' נפסקים דף י"ח ד"ס ג' לפ' ובי' י'ת' ליכש דר"ר' אהרן מלון ע"ש ומ"א נענמו היבא בפי' מלון חוס' ע"י ע"ש: א' **סק"א** **שכבר** **תקנה**, י"ב ובי' **היין** נפ' ערבי פסחים:

אשל אברהם

א יתיר טוב: מקום שלג נהנו לקש נכס"כ ואחר שבנו בית"ח חדשה עשו מעמלם וקדשו והנו בך זמן מה העלה בתשו' שב עקב ח' י"ד שאין לתמות בית י' הו' מנהל ומקום על פי הדין והסכם ב' מש"ס פסחים:

לבושי שרד

ש **במ"א** **ס"ק א'** (א' וב' ש"ס דסתר **האבנין**, י"ב לפ' מ"ס חוס' נפסקים דף י"ח ד"ס ג' לפ' ובי' י'ת' ליכש דר"ר' אהרן מלון ע"ש ומ"א נענמו היבא בפי' מלון חוס' ע"י ע"ש: א' **סק"א** **שכבר** **תקנה**, י"ב ובי' **היין** נפ' ערבי פסחים:

ער **מ"א** **ס"ק א'** (א' וב' ש"ס דסתר **האבנין**, י"ב לפ' מ"ס חוס' נפסקים דף י"ח ד"ס ג' לפ' ובי' י'ת' ליכש דר"ר' אהרן מלון ע"ש ומ"א נענמו היבא בפי' מלון חוס' ע"י ע"ש: א' **סק"א** **שכבר** **תקנה**, י"ב ובי' **היין** נפ' ערבי פסחים:

חתם סופר

ישנים יומא פ"ב ע"א סברתם ההפוכה ולקמן סי' תע"א סק"ו וכן סי' תרס"ו ס"ק ב' כתב בדעת מהר"ח ולקמן סי' תרי"מ סק"ג כתב בהפוך וצ"ע ועיין תרד"ה י"ב צ"ד שבי' דאין סברת ה"חוס' ישינים הפוכה מסברת מהר"ח ועיין מחצית השקל סי' תרס"ו וסי' תר"מ [המגואר כ"ס]:
רעא במג"א ס"ק א' **רדע** **דהקידוש** **ש"ס** **ד"ס**, ע' בברי' מגדים לקמן סי' רצ"ו י"א מה שהנהיג בצ"ע קידוש של המגואר קידוש של יו"ט דרבנן ע"ש ועיין א"ר כאן [המגואר כ"ס]: **שם** **במהר"ם טעם ב' נשים**, י"ב עיניתי פנים

באגודה דמיתרי המג"א סק"ב ולא פליג אהר"י אלא דהר"י מיירי דנשים אין מוציאות את הנשים וכן כתב האגודה בעצמו פ"ג דערבות ונשים וכן נראה שהיה הורנר מפרשת חובביב וכן גרים ועבדים חובביב עצים ושואבי מים ודברי הפרי מגדים ס"ס י"ג צ"ע ותמנין א' אנשים מוציאות את הנשים כפי' זה וכל זה תליא בעצמיה ויחוס' נדה דף י"ג צ"ע ויבמות דף מ"ז ע"ב: **שם במג"א ס"ק א'** **ד"ה ודע**, י"ב עיין פירש"י [ושבועות] דף י"ג ע"א. וחס' שם ד"ה לא קראו וכו' משמע דרדש"י קדוש יוה"כ דאורייתא כמו שבת וישענו נרא' לי רשבת יוה"כ דאין ליחיד בהם עושין קום ונשה קרן שבות אכילה ומלאכה אינו ניכר שהוא לשם מצוה אם אינו וזכרונה בבנייתו וכן הו' מטעם זה הקנו בתניית לקבל תניית במעבר דלח"ה ליכא אלא שם ואל תעשה וזה דוקא שבת ויוה"כ אבל יו"ט דאיכא לכל יחיד אינו צריך זכירה והומנה ככל מצות עשה דעלמא ולפ"ו למה דקיימא לן ב' מצות צריכות כוונה צריך לכון בתפלת יום הכיפורים בין בחול בין בשבת לצאת י"ח זכירה ובשבתוה דעלמא לא יכיון לצאת בתפלה כדי שיצא ידי חובת קידוש דאורייתא מן המוכרח בנקום סעודה על הכוס וכתיוון חז"ל בן נראה לפענ"ד:

רפמ (ג) **בבה"כ**, עיין באשל אברהם בשם השב יעקב וע' בשו"ת הר"ש בן הרשב"ן סי' נ"ג ובחוט המשולש חלק ב' סי' (ל"א) [ל"ב] ע"ש:

ער (ג) **בשבת**, עיין בה"ט ועיין בשילוני הוגיה בשם בית דוד שבי' שמתני' שאין אומרים לכה דודי ביו"ט שחל בשבת משום שגורא בכושי ליה"ט שאומרים פני שבת נקבלה דמשמע ולא פני יו"ט ונראה דהאן לקדש ורשבת א"י קידוש ב"ד וממילא קאתי הלכך צריך לצאת לקראתו לקבלו כיוון שהוא בא אילינו מעצמו, אבל יו"ט שבא אילינו ע"י קידוש ב"ד נמצא שאנו מביאין אותו וי"ח מה צריך לצאת לקראתו לקבלו ואי"כ אין שום ביוש בזה כ"י ע"ש ונראה דמ"מ בילי יוה"כ אין לאומרו וכו"כ עילוי י"ט רס"ב [בבה"ט ס"ב] שאין מקבלין שבת בילי יוה"כ שאין שם נשמה יתירה ומשמע דביו"ט שפיר מקבלין שבת ודוכריה דה"ה:

רעא (א) אַאבויַ מיד. היינו לקדש כדי שחזור שנת כנניסתו.

היינו לקדש כדי שחזור שנת כנניסתו. כתב במיקדש שנת שקדש קודם לילה

רפמ במג"א ס"ק א' **והפ"ם** **הרבי'** **בפי' שפ"ג** **בשם** **הרשב"א** **והר"ן** **דבכ"י** **מיד** **דהוא** **רבותא** **התינוק**, נראה שגא ליכש קושיא דה"י' א' דמטעים לקטן לפי שעת הרשב"א והר"ן סי' ור"ל נדלמת סי' מר' גזווי אסורא איכא מהל' שיש לתקן קדושת דרבנן שלג להאילו ועוד משום אחי למתקן וס"ל להרשב"א והר"ן דנמדי דלמילא ושתיה לא מחייב ב"י מתוך לקטן כלל ולא גזרו חכמים למנוס אפילו ביוס"כ סי' ומ"ט ויש חילוק בין אפילת אסור סי' ר"ל דלשכ' דגם ההמנים בפי' שמי"ג דוקא בלמלת אסור ממש מיירי אלג בלמלת אסור מודה דלא גזרו מתוך זה במתקן אפי' בלדורימא

ער **מג"א ס"ק א'** **ובי'ם** **בבור ובש"ע**, מסדסוד מהל' דין קידוש ואפי' דין כמה מדליקין, וע' לעיל מג"א דסי' קפ"א, ובא"ש אלג נכס פריהס והמנדנ לומר (ככל מקום) [כמה מדליקין] קודם, ע"ש:

רעא במג"א ס"ק א' **ורבנן** **קארי** **עדי דיון**, מהמנדנ בגזוין סי' רכ"ב במג"א קודם, ע"ש:

קידוש ע"ש עיין או ע"ה הפל' דלדורימא: **שם בא"ד** **ובי'ם** **בתוש'** **שבת' דלח"ה**, לענין' מוחס בן ממה דלא מקדשן ביוס"כ שחל בשבת ללח"ה אין קידוש נשכח דלדורימא, ואלוהן ב' י' מדרבי ה"הל"ם' שמוכח דלאן קידוש אלג במקום סעודה דלדורימא ממה דסרי' למיל' לקדשו בני מינשמא, והא מקדשום ללח"ה ידי דלדורימא והא לענין דלדורימא

ע"י לאכול דבר אסור צדיקים נעמן לא כ"ש ולמה לא הצילו ה' מלנעום קודם שצידל ומי' תלחן כיוון להמאכל מותר רק השעה אסורה כה"ג ל"ס אין הקצ"ה מצוה תקלה כ"י' היה מנוצל כסברת מ"א דהכי דהזמן גורם אסור האסור קל יותר מלס אסור מלד עמלו: **ובי'ם** **רו' שהיה** **י' עזר** **קנדה** **לקטן** **לסעוד** **על** **הראצ"ד** **וכמ"ס** **לח"ה**: **כמ"ס הראצ"ד**, פ' כ"ט מהל' שנת, דדוקא קודם קידוש לילה אלג לסעוד דהא עיקר הדקדוק דנכרישן וזכרו כנניסתו אלג שמינתי' שכן שזכר כנניסתו וזה שזכר מקרא גם קידוש היום אינו אלג אסתמכה אי"כ דוקא קידוש של לילה שהוא עיקר אסרו הטעימה קודם קידוש משא"כ קידוש של יום וכו' עוד טעם אחר ע"ש: **וג"ל דאסור** **רו'**, ר"ל כיון דמותר מלד אסור להמנינר על הקטנים: **ול"ה ולמה** **אחי למסר**: דהמנינר בעירובין דף מ' צ"ע דביוס"כ אומר שהחיינו בלא כוס דהכי ניעבד אי מנכר עלי' ושמי' ליה כיון דלמר שהחיינו קינל עליו התענית ואסור לשמות לא ישמה אחי ק"ל הכהן צריך שיטעום וימנו לתקון חייבי' דלמח' אחי למסר וזכ' שצידל ישמה מכות קידוש א"ל ה"ה האצ"ד בלמלת קודם קידוש לקטן עינת דלמח' אחי למסר כצידל וזהו ל"מ, ע"כ סברת היינו רצימיה לתינוק דל"כ גם כוס של יו"כ ה"ל להטעימו לקטן אלע"כ משום חשש דלמח' אחי למסר אפי' היו רצימיה לתינוק אסור: **דברש** **סעודא** **לקטנו** **רו'**, דוקא מה שהוא רצימי' מל כוס של יו"כ ויח' יחור דהוי רצימיה דהא עיין בהלכות ומשק' מימי' אחי לתקנו של מיוקן כ"א לתקנה הגדול שלג יבכר ברכה שלג כהוגן כה"ג גזרי' דלמח' אחי למסר אפ' אלג מה שהוא לתקנו של מיוקן כגון להאילו קודם קידוש וכן להאילו ביוס"כ [ועמ"ס הג"ח סי' מר"ט] דעיקר הכוונה משום המיוקן בזה לא גזרו: **והא דמטעימין** **כו'**, ר"ל גזרוי דכח' לעיל משום דהוי רצימי' למיוקן אלע"כ דהוי לגכריו שלג אפ' חיישין קודם בלגטלו מל לא חיישין קודם דלמח' אחי למסר א"כ תלחן קין מה שהוא רצימי' דמיוקן אלג הוא לגכריו וזין מה שהוא לתקנו של מיוקן כדמוכה כנ"ל דהא להאילו ביוס"כ מותר ל' חיישין דלמח' אחי למסר א' ויותר שהחיינו על הכוס להטעימנו למיוקן אסור משום דלמח' אחי למסר אלג לענין דהוי רצימיה בלגטלו בלא ק"ל מצבדא תלחן ביוס"כ: **פי' בנגמ"א רו' נותנים** **לגזול** **רו'**, לאו דוקא אלג עדיף טפי שהמקדש נעמלו ישמה וכו"כ בספר א"ר: **ישסה כשיעור** **וממ"ס** **פי' רע"א טע"ף ה'**, כסם הגאונים דלס שומה רצימיה מיקרי קידוש צ"ס ולדעת רמ"א ומי"א שם קני כחד רצימיה, ולדעת בי"ח וט"ו שם צענין רצימיה מלגד רוב רצימיה שצריך לשמות

מגן אברהם נ"י

דלי יהיב לקטן כזה היו ברכה בנעלה דהא לא הגיע למכו בנכרה ואפילו במקום שנהגו לימן להמיוקן הנימול ביום המילה היינו משום שהנכרה נשצילו היא אלג בקידוש לא אלג צריך לימן לקטן שהגיע למיוקן. **והפ"ם** **והרצ"י** **בפי' שמי"ג** **נכס** **הרשב"א** **והר"ן** **דבכל** **מיד** **דהוא** **רצימא** **דמיוקן** **כגון** **אפילת** **ושמיה** **מותר** **להאילו** **ביוס** **ללא** **גזרו** **בו** **חכמים** **דהא** **אפי' ציה"כ** **מלוח** **להאילו** **ואין** **מחנכין** **אותו** **אפי' לשעות** **כמ"ס** **סי' תרצ"ו** (ו) **כ"ס** **כאן**, ויש חילוק בין אפילת אסור לאפיל' היתר כגון האסור וממ"ס המוס' נפסקים דף ק"ו ע"ב. (ו) **וכ"ס** **דמותר** **להאילן** **בשנת** **בשחרית** **לפני** **קידוש** **דהא** **י"א** **אפי' גדול** **מותר** **לאכול** (ו) **כמ"ס** **הראצ"ד** **ע"ש**, **וג"ל** **דאסור** (ו) **לענות** **הקטנים** **וכמ"ס** **סי' תרצ"ו** **ולא** **חיישי'** **דלמלח' אחי** **למיוקר** **דבכר** **שהוא** **לתקנו** **של** **מיוקן** **לא** **גזרו** **[רשב"א** **כתשו' סי' נ"ב]** (ו) **והא** **דמטעימין** **לכו** **בקידוש** **ולא** **גזרי'** **היינו** **משום** **דלאו** **מילת'** **דקציעומ'**, **הוא** **דומיין** **דאחי'** **אורחי'** **ולא** **מטעימין'** **למיוקא** **[רשב"א** **סי' שצ"ג]**: **כתב** **בהגמ"ג** **ואס'** **אין** **מיוקן** **בבה"כ** **ומיין** **לגזול** **לשמות** **בקידוש** **והבדל'** **עכ"ל**, **וג"ל** **דבקידוש** **ישמה** **כשיעור** **וממ"ס** **סי' רע"ג** **ס"ה** **וכ"כ** **הצ"ח**, **ובי"ג** **שהמקדש** **יהיה** **בדעתו** **ללחם** **בציתו** **בקידוש** **זה** **דהא** **י"א** **שיואל** **בזה** (ו) **ואפ"ה** **יכול** **לקדש** **שנית** **בציתו** **וממ"ס** **סי' רע"ג** **ס"ד**, **ב**, **דאבלי' וישתי**, היינו בצית המקמן לבה"כ (ו) **כמ"ס** **סי' רע"ג** **ק"ו** **דבבה"כ** **אסור** **לאכול** **כמ"ס** **סי' קצ"א** **[מוס'ין]**: **ג**, **יותר** **טוב** **להגזיר**, **והרשב"א** **כתשו' סי' ל"ז** **כתב** **וה"ל** **ואס'** **לקדש** **מותר** **באמת** **שחקניה** **קצועיה** **היא** **וצריכין** **לחזור** **עליה** **וממ"ס** **עכ"ל**, **וגם** **דמיעומי** **והיגין** **לקטנו** **בדמים** **המלוה** **מי** **שומן** **אין** **לבה"כ** **וצ"ל** **לגטל** **המנהג** **הי** **הרבה** **גאונים** **יסקדוה** **כמ"ס** **הרשב"א** **וכי"מ** **בנענית** **דף** **כ"ד**:

ער **א**, **קודם** **תפלת'** **ערביה**, **כדי** **שידעו** **במה** **מדליקין** **וג"ל** **דלפי** **שלא** **נהגו** **להדליק** **במדינות** **אלו** **בשמים** **ונפחיתות** **אלו** **אין** **חוששין** **לזה** **ומה** **שאומרים** **אותו** **כתב** **במנהגי** **מהר"א** **כדי** **שאס** **איחר** **לגא** **לבה"כ** **יסיים** **תפלתו** **עצוד** **שאומרים** **אותו** **ולכן** **א"א** **אותו** **בשנת** **חול** **המועד** **שאין** **מאחרין** **כל** **ך** **דאין** **עושין** **מלמלכה** **כל** **ך** **עכ"ל**, **וכתב** **בזה"כ** **שיאמרוהו** **אחר** **הקידוש** **דעיולי** **יומא** **מקדמיין** **וכי"מ** (ב) **טעור** **ובש"ע** **ע"ב**:

רעא **א**, **אַאבויַ** **מיד**, היינו לקדש (ו) **כדי** **שחזור** **שנת** **כנניסתו** **ועס'י** **רע"ג** **ס"ג**, **וכתב** **במקווי** **שנת** **שיקדש** **קודם** **לילה** **כי** **בנחלת** **ליל** **שנת** **הוא** **מול** **מלדים** **ונסוף** **יום ו'** **הוא** **מול** **דקד** **לכן** **יקדש** **בגלד** **וכ"כ**

רעא **א**, **אַאבויַ** **מיד**, היינו לקדש כדי שחזור שנת כנניסתו. כתב במיקדש שנת שקדש קודם לילה

כן גם כת"ה שהוא קלמ' י"ט והכל הוא להזכיר דין אסור עישור צ"ע גם צ"ע שחל בשנת ג"כ נכלל בזה כיון דעכ"פ י' י"ט בזה היום עצרז יהיו נזכרים לדין

רעא **(א)** **אַאבויַ** **מיד**, ואפי' קודם שמתקן. ומותר לאכול בשנת על ידי קידוש זה (צ"י נכס' רשב"א):

א"ח רסט ער רעא הלכות שבת

ט"ז מגן דוד

הטעימה שהוא רפואה ואח"כ אלל עינים הביא רציה דלמרי' פסיעה אחד כו'. ונלע"ד דכך פי' של הדברים דר"ג גאון מפ' הא דלמרי' אין מקדשין אלל במקום סעודה הטעם לא כהרר"י שמינא צ"י משום דרבנן אסתמוה אקרא דוקרלח לשנת עונג במקום עונג מהא קריאה אלל משום רפואה דאפשר שהיה זה קנלה צידו שהסעודה עשושה אחר הקידוש היא רפוא' לו ולכן הסמיכו הקידוש לטעימה והיינו הסעודה כמ"ס הטור ס"ס רע"ג כסם הגאונים דשמת כוס מקרי במקום סעודה מנאל שאין חיוצ טעימה משום עיני הקידוש עצמו דהקידוש הוא בלא"ה ואפי' בלא יין כלל סגי מן התורה בקידוש כמ"ס המו' פ' ע"פ דף ק"ו אלל דאסתמוה צידה נשציל הרפואה, ועיין הקידוש בבה"כ סי' רע"ג ומעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים ב דאבלי ושת' (ג) בבי בנישתא להוציאם י"ח ג ועכשיו אע"ג דלא אבלי אורחים בבי בנישתא לא במלה התקנה זהו טעם המקומות שנהגו לקדש בבהכ"נ ד אבא ג א' יותר טוב להנהיג שלא לקדש (א) בבהכ"נ

ובן מנהג א"י:
הגה ונהגו (ז) לעמוד נשעה שמקדשן בבהכ"נ:

ער לומר משנת במה מדליקין.

א * נוהגים לומר (א) פרק (ב) במה מדליקין ב והספדרים אומרים אותו א קודם תפלת ערבית והוא הנכון:

ב ג י' שאין אומרים אותו ביו"ט שחל להיות בע"ש

ד יוש שאין אומרים אותו (ב) בשבת של חנוכה:

הגה ואין נוהגין כן בנתיבות ובשנת של ח"ה אין אומרים אותו (מנהגים) וכן צ"ע שחל להיות (ג) בשנת אין אומרים אותו (מהר"ל הלכות סוכה):

רעא דיני קידוש על היין.

א * בשיבא לביתו ימחר א (א) (ב) לאכול מיד:

שזכר רפואה אלל הטעימה לא הוצרך לרציה שזו עיקר הכי' של קידוש במקום סעודה כמ"ס אלל דכאן בנתיבה על עינים ולא שמו דאין לרציה שאף זה רפואה, ונמאל ציאור הדברים כן הוא אע"ג דלאן קידוש אלל במקום סעודה מ"מ מקדשין בבה"כ דהטעימי' של קידוש אינה משום מלוח הקידוש ומה שעומעין כל הציבור בצינים הוא מלד הרפוא' לא מלד חוצת הקידוש דהקידוש הוא שפיר בלא"ה כן הוא בצינים וזה שמקדש בבה"כ ונותן לציבור ולא שמו רק שמו על עיניהם דגם זה לרפואה כמו דליחא משום פסיעה גסה כו' ואי"ל צ"ל שימת העינין משום רפוא' אלל עדיף טפי הרפואה שמהיה בצינים אח"כ בעעימה לזה מירך משום דאיכא מאן דלית ליה יין ולא תהיה לו רפואה זו הלכך תקנו לקדש בציית הכנסת על היין ולשום על עיניהם נמאל יהיה שניהם צידס מלוח הקידוש אע"ג דלא טעמו דהטעימה משום רפואה וכאן י' רפואה במה שמשמיינן על העינים כנ"ל נכון פי' דברי רב נערונאלי גאון ומתוך קושית רבינו הטור ג"כ עליהם כצ"ד:

ער **(א)** **פרק במה מדליקין**, לפי שיש בו דין הדלק' וג' דברים שצ"ל בנך ציתו עם חשבי' וצ"ע שחל נצ"ס א"א אותו מפני שאין יכולים לומר עשרתם כ"כ הטור וכתב צ"י שאין טעם זה כדאי ול"ג שהוא כדאי שפיר דהכוה בזה שאין הכל יודעים שאסור לעשר צ"ע וזהו שלא יאמר הפרק כמה מדליקין ירגשו וישאלו מה שגמ' ע"ש זה וישבו להם הלומדים משום עשרתם וזהו ידעו הדין ומה הטעם א"א גם בחול המועד כמ"ס רמ"א דמשום י"ט אנו עושין ג"כ כפי' שחל בשנת ג"כ נכלל בזה כיון דעכ"פ י' י"ט בזה היום עצרז יהיו נזכרים לדין

ב"כ עליהם כצ"ד:

המפי סיכא לאו דוקא ע"ז שחל נצ"ס א"א אותו מפני שאין יכולים לומר עשרתם כ"כ הטור וכתב צ"י שאין טעם זה כדאי ול"ג שהוא כדאי שפיר דהכוה בזה שאין הכל יודעים שאסור לעשר צ"ע וזהו שלא יאמר הפרק כמה מדליקין ירגשו וישאלו מה שגמ' ע"ש זה וישבו להם הלומדים משום עשרתם וזהו ידעו הדין ומה הטעם א"א גם בחול המועד כמ"ס רמ"א דמשום י"ט אנו עושין ג"כ כפי' שחל בשנת ג"כ נכלל בזה כיון דעכ"פ י' י"ט בזה היום עצרז יהיו נזכרים לדין

באר היטב

(ג) **בבי בנישתא**, היינו בצית המקמן לבה"כ דבבה"כ אסור לאכול. חוס' מ"א: (ג) **בבה"כ**, **ומ"א** **נכס** **הגדולם** **כתב** **שלא** **לגטל** **כי** **הרבה** **גאונים** **יסקדוה** **כמ"ס** **הרשב"א** **וכי"מ** **בנענית** **דף** **כ"ד**:

מותר לקטנים להאילן בשנת בשחרית לפני הקידוש דהא י"א אפי' גדול מותר כמ"ס הראצ"ד ואסור לענות הקטנים.

מ"א: (ד) **עלמנד**, הטעם כנכלנו דמעילי עשיפות בנכריים:

ער **(א)** **במה מדליקין**, כדי שלא איחר לגזול לבה"כ יסיים תפלתו בעוד שאומרים אותו ולכן א"א אותו בשנת חו"מ"ם שאין מאחרין כ"כ דאין עושין מלמלכה כ"כ מנהגי מהר"א"ק, וכתב הצ"ח שיאמרוהו אחר הקידוש דעיולי יומא מקדמיין וכי"מ בעור, מ"א: (ג) **בשבת**, וכן צ"י שחל בשנת א"א חתור, שכנה"ג:

כי בנחלת ליל שנת הוא מול מלדים וסמא"ל מושל עליו ונסוף יום ו' מול דקד ומלכ"ל דקדאי"ל וסם שי

ביאר הגר"א

א' בפ"ה. כמש"ל סי' רס"ח ס"ח וסי' רל"ו ס"ג, וע' גמ' פ"ג דשעתי כ"ד א' ובפסחים מוס' ק"ו א' ד"ה וזכרו

ער **ס"א** **נוהגין**, שנה ידי הדלקה וצ"ל דברים שצריך ב' ח"ס המפדלים אומרים סי' והוא הנוטן דלח"כ מימ': **ס"ב** **יש** **שאין**, דל"ל עשרתם, טור: **יש**, משום פיסול ממיס שומות בטהרה: **ואין**, דמ"מ לשבת אסור לזכר היום:

רעא **ס"א** **שיבא**, פסחים ק"י וזכרו סי' ומפרס' הטור מירך, ששכמ', וס' ק"ה צ' ונדעת י"ב א' עיולי יומא סי' ש"מ

מכות קידוש: **וג"ל** **סמקדש** **יהיה** **בעצמו** **כו'**, ר"ל כיון שרמ"כ כי שם סי' רע"ג דלדעת הגאונים היה מותר למוהל לנקוד לשמות בשנת בשחרית מכות של מילה אס' ישמו כשיעור אלג נהווי לימן למיוקן עכ"ל היו דאין המנהג למקמן ע"ה הגאונים וגם הרצ"ג שם בפרסור האירוך נתקפח דאפשר שהמוס' חולקים על הגאונים דלשפ"כ עיקר כדצרי הגאונים מ"ם ועל דל היותר טוב כ' מ"א יהי' דבצמו כו': **דהא** **י"א** **שיואל** **כו'**, דהתנ"ך דף ק"ע ע"ב כ' שצירושלמי כ' אלס מקדש במקום א' ודעמו לאכול בלמל' דאסור אחר זה מקרי מקדש במקום סעודה, וכתבו המוס' אע"ג דבנחלתמ דידן מוכח דלא מתינ מנחי צ"ל דהצירושלמי מיייר מחדל דלמר שמקדש בחדר א' ע"מ לאכול בחדר אחר (לכל שני חדרים) בציית ח' מהני מנחי אלג אלג הש"ס מיייר צמית בציית כה"ג לא מתינ מנחי, אלס הרי"ן כ' בלשון הירושלמי צמית בציית בציית מתינ מנחי וא"כ ע"כ הירושלמי חולק על תלמוד דידן וקיי"ל כתלמודא דידן ע"ש עכ"פ דעתה הרי"ן הירושלמי ס"ל דלפי' שיואל בציית מנחי מנחי אע"ג דלא קיי"ל בוותיה כתיב מ"מ י' לעשומו כה"ג למה ששמה רביע'י: **ואפ"ה** **יכול** **כו'**, דלא מתינ מנחי א' והוא פטור מנחל א"כ אינו יכול להאוצ"א צ"כ ולזה כ' ד"א דקידוש כה"ג יכול להוציא

הגהות וצינונים

- פסחים פ"א ק"י.
- מבי יב חלק א.
- פ"ד.
- פיק ע"פ ס"א.

באר הגולה המלא

פ' טור בשם הרי"ף והא"ר רפחיים (ק"ב). אם נמר סעודתו וקדש עליו היום קודם שזריך זכרת המזון כהן רב אלפס שמנך בזהמ"ז על כוס ראשון ואח"כ קידוש היום על כוס שני אזל שמיים על כוס א' לא לפי שאין עושין מנות חבילות חבילות ואיך להסיר של שבת בזהמ"מ אע"פ שמנך קודם אכילתו, וי"א דף בגמר סעודתו א"ל לבדך זכרת המזון תחלה אלא פורם מפת ומקדש ומנך המזיא ואוכל מעט ואח"כ מנך זכרת המזון, וזה הסכים א"ל ז"ל, וכן כתב הרשב"ם בפרק ב"ש שחי' שבת (ח"י). היה חולל וגמר אכילתו עם הכנסת שבת מנך זכרת המזון תחלה ואחר כך מקדש על כוס שני, ולא ינרך ויקדש על כוס אחד שאין עושין שתי מנות ביום אחד, שמלות קידוש ומלות זכרת המזון שתי מנות של מורה הן: פ' הרא"ש שם (פסחים פ"א ס"י ד). היכא דגמר סעודתיה מקמי דקדוש יומא ואדמשו דייחיו קדוש יומא מקדמין ומנרבין זכרת המזון וכו', ויש להסתפק אם זריך להסיר של שבת בזכרת המזון אף על גב דקמתי בתוספתא דגברי רבי יוסי כוס ראשון מנך עליו זכרת המזון ומסיר של שבת בזכרת המזון הים שאלם מתפתח הלבן דין שחיר של שבת אכל הים שגמר סעודתו במנחת ויהי לא, א"ל דלמא כיון דקדש היום זריך לבדך זכרת המזון על שבת מיד דזוהי אמי שלם התפלל שבת שבת מנחה מתפלל שמים של שבת, וכן נראה: ז' טור בשם א"ר ודרא"ש, עי' לעיל אות א'.

מ"ז מן דוד

א"ח רעא הלכות שבת

מן אברהם נ"י

קפו

באר הגולה

ל טור בשם הרי"ף מהא דפסחים ק"ב וכן כמז הרמב"ם בפרק כ"ט מהל' שבת ח"י י"ז:
מז הרא"ש שם: ז' טור בשם י"א והרא"ש:

דגול מרבבה

והיה הקטן דמתי דרבנן ואפסא חלה דרבנן עיין לעיל בסיומן קט"ו בגמ"א ס"ב ג' ואין חילוק פה בין אדם לאדם דגם אדם אס התפלה ערבות יכול הקטן להוסיף אס הקטן עדיין לא התפלל ואס גם הקטן התפלל חלה בשליו רבנני ממי"ש בגמ"א בס' קט"ו מיל' וע"פ דריך לומר להקטן שמתיון להוסיף ואמנם מה שאני מסתפק אפילו ביום דריך לומר להקטן שמתיון להוסיף המקדש מוסיף אשמו וגני גימו אס הנשים לא התפללו ערבות והואם כבר התפלל ערבות וא"כ האדם אינו מחויב מן המורה והנשים שלא התפללו חייבות מן המורה, אס יזאכס במשמעתן, אס האדם ואף שכל הזכרות אף שלא מוסי' ממי"ש במסכת ר"ה דף ר"ט ע"א היינו מעטם ערבות שכל יאכלאל ערבים זה כזה ממי"ש רש"י שם והרי כ' הרא"ש בנמ"י ברטת פ"ג ד' כ' ע"ב שהאדם אינה בכלל ערבות לבן אין מוסיף אלא מי שחיונו מרבנן עיי"ש ואני מסתפק אס האשה אינה בכלל ערבות דהיינו שהיא אינה ערוב בעל אחריס אלא האנשים שקיבלו ערבות בזה הדינים והר עובד מעטביו גם בעד הכרי' וא"כ שפיר מוסיף האדם את האשה אף שכבר י"א או דלמא כסם שהנשים לא נמסו בכלל ערבות ק' לא קיבלו האנשים ערבות בשביל גמס ועיין גיממות דף מ"ז ע"ב בתור' ד"ה קשים גרים ו"ע:

לבושי שדר

מ"ז פס"ה (י) מ"שא"ם בהבדלה. דהא כיום בהגדלה ואסור למשחי' בלא זכרה משמע דה"ה בקידוש בלא אמרי' דהא מביי לכו: **שם** (י) הראב"ד ש"ב, ואע"י דמחל"כד"י משמע דקאי דלדברי הרמב"ם ומימי' בשולחם למחי' באסור וכל' הרמב"ם שהוא גסון המחבר אכל בשואל מקדש לו גמתי שיערך כספיה'. ג"ל דקד' לנטיף' דה"ה הוא דהא בשמותא באסור ג"ל ששאר קידעות השחיה' כהרשאותו ואפ"ם לריך לבדך ממי"ש מקדש שנתקן מקינעש שמה' להקטוהם א"ל ענין אחר שהוא קידוש היום, אכל המג"א סק"י חולק עי"י וס"ל דדוקא בזהיה וז' להוסיףא לריך לבדך משום דעי' האסור אסחי דעמייהו משמיה וז' אכל על כוס הקידוש אין ינרך: **שם** (י) דשיקריש' דהיום אמור בו' לענין אסור שמה' דהם משתים כנ"ל: **מ"א** סק"א (י) פירוש' ההוציא, ר"ל דוקא אס לא אכל כלום מקדש על הפה ולא על הין משום דזכרת כספיה' יהיה הפסק בין המוסיף להוסיף אכל אס אכל פירוש' המוסיף יקדש על ידיו ועי"י וישן דריך (י) מ"ם צריך, כלי' אע"פ שכבר דריך למיכלל האסור אכילתו קודם הגדלה הוא דרבנן שפ"ה פ"ק י"ז: ויש בחולוק. אס נמשוך אותו הסם לפעודה ומומר ואע"י דלי' יוסי' שם ע"כ קעדם משום דלוי' לנעמיה ראשונה.

שוותים בו', ז"ל הרמב"ם פ"ד דזכרות וסיים עי"ז אכל אס אמרו צואו ונגדיל א"ל' לחזור ולנרך. וכתב הראב"ד עי"ז ערובי דברים יש כאן שהפסקת הקידוש אע"ג דלא אמרו צואו ונקדש כיון שקדש היום חייב להפסיק (י) משא"כ בהגדלה שאע"פ שחשיכה אינו מפסיק מי"מ אס אמר צואו ונגדיל הא סליק

נפשיה משמיה ואסור למשחי' בלא זכרה עכ"ל. וכתב זכ"מ פי' פלוגמיהו דבגמרא אמרי' שבת לקידוש קובע ולא להגדל' ופי' הראב"ד היינו בלא אמירת צואו ונקדש וממילא דבי אמרי' הגדלה אינה קובעת היינו בלא אמירתם צואו ונגדיל אכל בלמירתם הי"ל היסק הדעת כמו הב לן וננרך והרמב"ם ס"ל דבי אמרינן שבת קובעת לקידוש היינו כשאמרו צואו וכו' וא"כ כי אמרי' להגדל' אינה קובעת אפי' בלמירת צואו ונגדיל עכ"ל. הנה לנו רואים בפי' לדעת הראב"ד דבקידוש אפי' בלא אמירתו מפסיק ומנך בפה"ג כמי"ש בהגדלה כשאומרים צואו כו' דזוהי שוין הס וא"כ בתוס' תמה זי"י על דכינו הטור למא כי י"א שמקדש ומנך על היין שזה לא נמלא והא לך (י) הראב"ד סכ"כ בפי'.

פכ"ו (י) דמשקדש היום אסור לשמות ולא זכר כלום מאמירה וז'. תי' זכ"מ דהתם משחשיכה ודאי וכאן כספק חשיכה. וק"ל דא"כ חשיכה ודאי בלא אמירה יהיה לו דין א' עם ספק חשיכה עם אמירה וא"כ היה לו לרמב"ם לכתוב בפכ"ט משבת שזריך לבדך בפה"ג קודם הקידוש כמי"ש כאן כספק חשיכה עם אמירה. ומו דא"כ פסקי' הש"ע סותרים זה את זה בדקמון הביא דיעות לענין המוסיף משמע דלענין בפה"ג ד"ה שא"צ וכאן כ' הרמב"ם שזריך. וג"ל דודאי לענין אסור שמהי שזה חשיכה ודאי בלא אמירה כמו ספק חשיכה עם אמירה אלא לאמירה אלא לענין חשיכה וכ"ש צודאי חשיכה האמירה היא עושה היסק הדעת לבדך שנית עכ"מ דעתה י"א כסעקי' שלפני זה שהוא הרא"ש לענין חילוק שבין בפה"ג ולזכרת המוסיף דלא סגי לעשות היסק הדעת מחמת האסור לחוד כנלע"ד: **(י) אע"פ שאינם רשאים**. משמע שאע"פ שמזכרים שנית עבדי אסורא במה ששומים אחר שחל עליהם קידוש היום ולעיל ס"י קע"ט פסק בש"ע דאס אמר הב לן וננריך אסור לשמות עד שינרך בו' משמע שאחר הזכרה אין אסור. וא"ל דיש חילוק בין אמירה זו לו דברמב"ם כאן נקט שניהם ועל שניהם סיים אע"פ שאינם רשאים. וג"ל דמי"מ לענין הלכה אנו מחלקים דלענין הב לן וננריך אין אסור אחר הזכרה שנית לענין שבת דקובעת עגמה לקידוש יש אסור אפילו בזכרה שנית עד שיקדש: **(ז) וגובר קודם שאבא**. נראה פשוט דגם לאחר שאלך קנת הוה כן שיקדש ולא יטערך לבדך שנית המוסיף ואפי' לאותה דיעה דסעקי' ד' דלריך להמוסיף היינו כיון שאלך כבר מנע"י אכל כאן שזריך המוסיף אחר שנכנס שבת ודאי לא לריך שנית המוסיף ולא זכר כאן קודם שאלך אלא משום סיפא דבהגדלה לא יגדיל קודם האכילה כיון דאין מנדילין על הפה הי"ל הגדלה הפסק בין המוסיף לאלא אלא יאכלאל קנת חתלה ויגדיל וסיים אכילתו משא"כ בקידוש דלא הוי הפסק אע"ג שחתלה בריך המוסיף שלא על דעת קידוש אלא לאכילה בעלמא: **(ח) וצריך להוסיף ש"י שבת**. מידי דהוי אמי שלא התפלל מנחה בע"ש מתפלל שמים של שבת ועמ"ש בס"י קפ"ח מענין זה: **(ט) וי"א דאף בגמר סעודתו בו'**. משמע כ"ש מוך סעודתו דדינא הכי. וקשה דלמה

ס"ד אס לריך לחזור ולנרך המוסיף אכל הטי"ז סק"ו פי' דלכיע אין מנך המוסיף גם מש"כ הטי"ז טעם למא כי רמ"א קודם שישאל ע"ש י"ל דלמאי לאשמועינן דבה"ג מקדש על הפה דוקא ומשמי' **שם** (י) מ"ם צריך, כלי' אע"פ שכבר דריך המוסיף מי"מ לריך להוסיף לחם משנה בעת הקידוש: **שם** (י) מ"ב פי' פירוש' ההוציא. שלא הותר לו אלא פירוש' המוסיף שלא יהיה זכרה לנעלה: **שם** (י) אמור ביאורייתא. וי"ו יזכיר סעודה אכל אסור אכילתו קודם הגדלה הוא דרבנן א"כ מדאורייתא הוה הפסק: **ס"ק** י"ד (י) בשמי"ש בס' ק"ה. וע"ש גט"ז שמתפלל בדין זה: **ע"ש** ס"א (י) ואה"כ אומר קידוש. אכל אינו אומר הכל על כוס אחד דאין עושין מנות חבילות חבילות כיה בש"ם: **דה"ה שם** בשולחנת פברא ראשונה. ר"ל דאס יעשה דמעה דלשונה יפול כספיקום אס להסיר של שבת ואס יקדש מטום בהמ"ז ואס לריך לאכלל אחר הקידוש: **מ"א** ס"ק י"ח (י) בשמי"ש דיי'. מים אחרונים ומי"ש המג"א סק"י דבה"ג הוא דפליגי:

באר היטב

(י) שאבא. פי' שלא אכל עדיין פירוסת המוסיף. ומי"מ לריך להביא לפניו לחם משנה ולא הוי הפסק מ"א. וכתב עי"ז נראה פשוט דגם לאחר שאלך קנת הוי כן שיקדש ולא יטערך לבדך שנית המוסיף ואפי' לאותה דיעה דסעקי' ד' דלריך לבדך המוסיף היינו כיון שאלך כבר מנע"י אכל כאן שזריך

שערי תשובה

ביאור הגר"א

דל"ז להפסיק: **גם** א"א. אס נמשוך מה שאלך למקום סעודה כיון שהיה של חול וע"ש מוס'. ד"ה ועמיתו דר' יוסי אפשר דסגר דרכ דל"ז במקום סעודה: וי"א. דסוגר שזריך לאכלל אחר קידוש א"כ ל"ל לבדך זכ"מ ומ"ל: ובפרך. כס' הראשונה

מחצית השקל

ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז וסגי בפריסת מפה קידוש והמוסיף ואס הוא סובר דחשיב קידוש במקום סעודה כיון שהיהה קריאה במקום עונג אע"ג שלא היהה לכבוד שבת לא מקטבר ליה טעמא בזה כו' הלבך ג"ל דאין חילוק בין גמר קודם חשכה ובין לא גמר אלא לעולם פורס מפה ומקדש עכ"ל הרא"ש. והאלו תריסם לישב להרי"ף קושיא הרא"ש ומה שהק' הרא"ש דעי"כ לריך לאכול מיד אחר קידוש דאין קידוש אלא במקום סעודה כבר ישנו הרי"ן הביאו הרב"ז דס"ל להרי"ף דסעודה שאלך קודם הקידוש אע"ג שלא היהה לכבוד שבת עולה שיהיה נקרא קידוש במקום סעודה אע"ג דלא מקטבר להרא"ש מ"מ הרי"ף סובר כן אכל עדיין לריך ישוב למא לי כולי האי שינרך בהמ"ז אלא די במה שיפורס מפה ויקדש בזה ספק הרא"ש. אולם בס"י קע"ט יש שלשה דיעות בענין סילוק (יש יתר דעות שם אכל המנזרך פה סגי גב') דעת רש"י בין שנטל מים אחרונים ובין אמר הב לן וננרך הוי סילוק ואפי' רואה לחוד ולנרך על מה שישאל וישמה לא סגי בזהי' אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז ואח"כ ינרך על מה שרואה לאכול. והרא"ש לפי הבנת הרב"י לעיל מחלק בין נטל דיו ובין אמר הב לן וננרך דבנטל דיו מורה לרש"י דלריך לבדך תחלה בהמ"ז אכל בזה לן וננרך א"ל בהמ"ז וסגי בזה שינרך על מה ששינרך על מה ששינרך על מה ששינרך ומו"א לעיל חלק על הרב"י וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו בו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו בו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"א במ"ש ומשמע ברי"ף ורא"ש שביאזב דברי הרי"ף דוקא כשהתחיל לנטול מ"א כו' דהא כי ואדמשי ידיהו כו' ולפי"ז לא קשיא ל"ל בהמ"ז הלא די בפריסת מפה משום דס"ל להרי"ף כיון שנט"י אפי' רואה לבדך. על מה שישאל לא סגי אלא לריך לבדך תחלה בהמ"ז אלא הרא"ש לשיטתיה לפי הבנת מ"א לעיל ס"י קע"ט דס"ל דלפי' בנטל דיו א"ל לבהמ"ז שפיר הקשה: **אכל אס לא נטל בו'**. ר"ל וגם לא אמר הב לן וננרך בזה גם הרי"ף מורה דסגי בפריסת מפה: **ואפשר דאפי' אמרו הב לן וננרך בו'**. בזה (אלו) נסתפק לדעת הרי"ף אי הרי"ף ס"ל כרש"י דבין נטל דיו ובין אמרו הב לן וננרך לריך בהמ"ז וא"כ מ"ש הרי"ף ואדמשי ידיהו כו' הוא לאו דוקא דלפי' עדיין לא נט"י אלא אמר הב לן וננרך ז"ל בהמ"ז או וס"ל דגם להרא"ש אין חילוק בין הי"ל וננרך ובין נט"י ובתירווייהו פליג על רש"י וס"י דבתירווייהו אין לריך לבדך בהמ"ז וס"גי במה שינרך על מה שישאל וא' מראית מ"א היא מדברי הרא"ש דהכא שכי' על מ"ש הרי"ף ואדמשו ידיהו קדש' יומא מקדמין ומזכרים בהמ"ז כו' וכ' עליו הרא"ש אע"ג דמשו ידיהו ואחסר להו למיכלל הא קי"ל הב לן וננרך א"ל לבדך בהמ"ז כו' כנ"ל הרי דהשוה נט"י לבב לן וננרך ובתירווייהו ס"ל דאין לריך לבדך בהמ"ז וזה כוונת מ"

ס פסחים ק"ו: ע פס: פ סס פסחוס וז"כ ספר המזמור בשמינים י' ודיו' והטור: צ הרי"ף מהל דפסחים י' וז"כ רמב"ם בפ"ט וסד' והוספות בנדרים נ"ב: ק רמב"ם שם ה"ו: ד ז"ב לעת רמב"ם: ש ר"יו בחלק א' י"ב: ת שס וזא"ז בפ"ח דברכות בסס הירושל': א ז"ב לעת הטור בס' רל"ו:

עשרת קננים

* **אם איך קידש ביצילה** בו. פטלו אם סכר צלילה לאחר שטעם לא יקדש עד למחר (מורי צ"ח ע"ל ש' הגמור ברכש"ס) ואזו כן למי שעשין שם כסוף דף ק"ו אם סכר צלילה מקדש צלילה ע"ש שפסק הרשב"ס כהנא טעם מקדש ע"ש:

חתם סופר

אחורר וצברד. ג"ב עיין במחצית השקל דבאן מחזור ס"ק חדש [מנהגות כ"ס]: **שם מעוף ח' במחבר בין במויד**. ג"ב עיין תשובות ח"ט אורח"י י"ב בדי"ה תנודותיו:

ערך חיים

ס"ק כ"ב ויה השש"י. כי מה"ט ועד וי' וחשבון מנהגים זכור וידי' וקדש כפ"ה נל"ל וי"ב דכתיב רבותי חשבתי לנ': ס"ק כ"ד אב"ד בתוס' בפסחים. ג"כ אמת שכן אלה בתוס' שם אמנם לא כתבו כן אלא למחוי' סוגיא הדין קאלמר ש"מ טעמו כגמלו אצל חבר דמסקין דר אבי טעמו כגמלו וסם על ברכה לר"ך שיעור חזק מילתא היא. לרביה אילת למחר דלא לר"ך לטעום טוס של חונה מוסס ש"ס בו רביעות דלרב אבי אריי הכרבישם שאין לו יומר אלא טוס הנמלגה א"כ קושיות תוס' בנלו"ם לק/פ"ח חס"ה הגה' בכמות תוס' שם דר"ה משום כי אלא מהל ליכא למשמע מתי' קאלמר. ע"ל. וקשה לרביה א"כ לנלו"ם לר"ך סדר רב אבי דכתיב בגמלה למחר נפקי מיני' לא לר"ך לרבי' סוגיא דר' יצ"ח בדיהו' אלא דלא אכתי' סד"ר ש"מ טעמו כגמלו מ"ט ג"ל דטוס של ברכה לר"ך לטעום ע"כ ש"ס בו רביעות. אבל לפי דחייו של בר אבד אילת למחר דלא לר"ך לטעום מוסס ש"ס בו רביעות. וכמו כן ג"ל בדבור שחזר אז דר"ה קדש וחתם וי' מיחו רחוי רשבים למקור ע"ה כשעת הדחק ע"ל דבריהם מנהגו' על סגנון לו דר"ל אילת לקיים פי' רשבים

דא"כ לבשר המוציא וז"ל דהנא אכריש שנטל דיו ואז אפי' צפה"ג נמי לר"ך ולא ואם נטל לר"ך נכנס בנק"ט: (י) **אחרי**. פי' כל אמת שנטכר. צלילה. ט"ז מיל' דלא כצ"ח: (יג) **ויבצ"ו**. לפי שצלילה היתה גמר מלאכת הש"י: (יד) **עץ גביו**. בעבור גשם הירושלמי שלג יראה הפת בשמו שאין מקדשין עליו אלא על היין ולפ"ו אם מקדש על הפת א"ל לכסות. עליו מפה. אבל לטעם אחר שכתב הטור שמעמי וזכר לתן שהיה מונח בקופסה טל למעלה ועל לנטע ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות

ללא נטל עס"ד: יט. אם טעם מקדש.

ב. פרושה. שאם היה מגולה לר"ך להקדימו כמ"ש סי' רל"ט ס"ט דקודם לזין ולכן מכסהו. ולפ"ו מיד כשצריך צפה"ג רשאי לגלותו אצל לפי הטעם דמימי הסעודה יקראל דשנחת לא יגלהו עד אחר הקידוש וכמ"ש ס"ד: בא. ואומר ויכו"ו. ואם שכה לאומרו אומרו תוך הסעודה על הכוס

[נטעם משה"ל]: **בב**. כי מתחילין ^ס ויה השש"י. ועוד להשלים ע"צ מצינו שנקידוש ולפ"ו אין לומר כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל טעמים. ויש שמתחילין ויכולו השמים וחושבין זכור ושמור בשנים ע"ש כפ"ה. ובמיקויו שנת כתב שהוא ע' מצינו ולכן

כי ^ס שלג לומר ג"כ כי הוא יוס. ול"ג שאין לשנות שום מנהג כי לכל מנהג יש טעם ויטוד דוק ומשכת. וגם י"ל שהוחר קאלמר דיו על קידוש של מלה שהיא אלוהית ואלהי וכו' שהוא ג"כ ל"ה מצינו עמ"ש ס"ס זה: **בג**. יתן עיניו בנרות. כי ז"פ נר עולה ת"ק והיא רפואה לפסיעה גסה [כ"כ בתהרי"ל⁴ וט"ן]. והקשה דד"מ דהא לר"ך ליתן עיניו בזכוס ומי' כמ"ש פה גש"ע. ומיהו אין זו קושיא דאפשר ליתן עיניו בזכוס וצנר וכמ"ש סי' רל"ו.

ובבאר סי' סט"ט שמעמ שנותנין עד להעיים מהכוס והוי רפוא' ע"ש ועפי' ש"ח [ס"כ] ובצ"ש וצ"ר פט"ו דשנת כתבו ששמת הכוס הוי רפואה: **כד**. שופך ממנו לבוס **אחר**. ^ס אבל המוספות בפסחים סוף דף ק"ה כתבו דכוס של חונה לר"ך לטעום

מכוס שיש בו רביעות וכ"כ האגודה וא"כ הכא ^ס טועם מהכוס הראשון ואחר כך מוסיף עליו מהכוס הב' וכמ"ש סימן קפ"ב ס"ו וכו"מ ברא"ש פ' ח' דברכות⁵ ע"ש ובדואי אלו ראה הרצ"י דברי המוספות באותו פעם היה פוסק כותייהו: **בה. שנייהנה אהרברכה**. המוס' פי' ערבי פסחים והאגודה חולקין ע"ו וסוברים דקידוש עדיף וז"כ ה"י"ך בשם רש"א. וינ"ל דאפי' לדעת הרצ"י אם יש לו שזכ להצילה מוצנע לקדש על היין דהא לכ"ע מצידינן אשיכר' ולר"מ אין מקדשין על הפת

וכ"ש על השכר דחולקים הרבה פוסקים ולכן אפי' נקידוש דשמירת קודם להצילה דהצלה אפשר בשכר כסולי עמלמ' כמקוס דהוי חמר מדינה ועוד דנפשו של אדם קנה בשמירת שכר ורוב העולם אין שומין רביעות לכן היכא דאית ליה יין עדיף טפי מהצילה עמ"ג. מיהו ^ס צנח"כ עדיף טפי להניחו להצילה

א"ה רעא הלכות שבת

מגן אברהם נ"י

לא נטל עס"ד: יט. אם טעם מקדש.

ב. פרושה. שאם היה מגולה לר"ך להקדימו כמ"ש סי' רל"ט ס"ט דקודם לזין ולכן

מכסהו. ולפ"ו מיד כשצריך צפה"ג רשאי לגלותו אצל לפי הטעם דמימי הסעודה

יקראל דשנחת לא יגלהו עד אחר הקידוש וכמ"ש ס"ד: בא. ואומר ויכו"ו. ואם

[נטעם משה"ל]: **בב**. כי מתחילין ^ס ויה השש"י. ועוד להשלים ע"צ מצינו שנקידוש

ולפ"ו אין לומר כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל טעמים. ויש שמתחילין ויכולו השמים וחושבין זכור ושמור בשנים ע"ש כפ"ה.

ובמיקויו שנת כתב שהוא ע' מצינו ולכן כ"י ^ס שלג לומר ג"כ כי הוא יוס. ול"ג שאין לשנות שום מנהג כי לכל מנהג יש

טעם ויטוד דוק ומשכת. וגם י"ל שהוחר קאלמר דיו על קידוש של מלה שהיא

אלוהית ואלהי וכו' שהוא ג"כ ל"ה מצינו עמ"ש ס"ס זה: **בג**. יתן עיניו בנרות. כי

ז"פ נר עולה ת"ק והיא רפואה לפסיעה גסה [כ"כ בתהרי"ל⁴ וט"ן]. והקשה דד"מ

דהא לר"ך ליתן עיניו בזכוס ומי' כמ"ש פה גש"ע. ומיהו אין זו קושיא דאפשר

ליתן עיניו בזכוס וצנר וכמ"ש סי' רל"ו.

ובבאר סי' סט"ט שמעמ שנותנין עד להעיים מהכוס והוי רפוא' ע"ש ועפי' ש"ח [ס"כ]

ובצ"ש וצ"ר פט"ו דשנת כתבו ששמת הכוס הוי רפואה: **כד**. שופך ממנו לבוס

אחר. ^ס אבל המוספות בפסחים סוף דף ק"ה כתבו דכוס של חונה לר"ך לטעום

מכוס שיש בו רביעות וכ"כ האגודה וא"כ הכא ^ס טועם מהכוס הראשון ואחר

כך מוסיף עליו מהכוס הב' וכמ"ש סימן קפ"ב ס"ו וכו"מ ברא"ש פ' ח' דברכות⁵

ע"ש ובדואי אלו ראה הרצ"י דברי המוספות באותו פעם היה פוסק כותייהו:

בה. שנייהנה אהרברכה. המוס' פי' ערבי פסחים והאגודה חולקין ע"ו וסוברים דקידוש

עדיף וז"כ ה"י"ך בשם רש"א. וינ"ל דאפי' לדעת הרצ"י אם יש לו שזכ להצילה מוצנע לקדש על היין דהא לכ"ע מצידינן אשיכר' ולר"מ אין מקדשין על הפת

וכ"ש על השכר דחולקים הרבה פוסקים ולכן אפי' נקידוש דשמירת קודם להצילה דהצלה אפשר בשכר כסולי עמלמ' כמקוס דהוי חמר מדינה ונפשו של אדם קנה בשמירת שכר ורוב העולם אין שומין רביעות לכן היכא דאית ליה יין עדיף טפי מהצילה עמ"ג. מיהו ^ס צנח"כ עדיף טפי להניחו להצילה

"טעם" רע"ב

עליו אלא על היין ולפ"ו אם מקדש על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם

אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

מ"ז מגן דוד

כתב כאן ומצרך המוציא דהא כס"ד הביא דיעות דל"ף ומשמע ספק צרכות להקל וכאן כתב שיצרך וצאלמת דברים של י"א אלו דלף צגמר בו' הם דברי

הרא"ש כמ"ש הטור וכמו שהעמיק ז"י שהסכים עם מהר"ר ישעיה מטרנאז"י

ולידד' צאלמת גם כס"ד לר"ך לצרך המוציא שהיא הידיעה הראשונה שם אלא

דעל בעל הש"ע קשה וז"ל לנשון דלף צגמר לא קאי על כל מה שזכור ע"ו אחי"כ אלא

אהאי מילתא לחוד דפורס מפה ומקדש אצל מה שסיים אחי"כ ומצרך המוציא זה

קאי דוקא צגמר צעומתו וטוטל דיוו או אמר הב לן ונצריך דלז חייב לצרך שנית

המוציא אפי' בחול וא"ל א"כ גם צפה"ג פי' כמס' קידוש כל הסנה דלומר צפה"ג

לר"ך לכ"ע דלהי"נ דרך ומקדש שכתב כאן מחלה: (י) **טעם מקדש**. פי' כל אימת

שזכר אפי' צלילה דכזה פליגי בגמ'² מ"ד טעם אינו מקדש פי' רשז"ם צלילה אינו

מקדש אלא בזים קודם אכילה ממילא למ"ד טעם מקדש דהלכה כוותיה היינו אפילו

צלילה ומוי"מ ז"ל מזקר טעות לפניו אנב ריהט"ו שכתב שמשמע מדברי רשז"ם דלא

יקדש צלילה אלא למחר קודם אכילה שהיה קצור שרשז"ם פי' זה אלינא דמ"ד טעם

מקדש חה אינו דלא כתב רשז"ם כי אלא דרך פי' למ"ד לא יקדש אצל לפי ההלכה

ודאי יקדש אף צלילה: (יא) **מלכד ויבוצ"ו**. לפי שצלילה היתה גמר מלאכת הש"י:

(יב) **פרושה**. בעבור גשם ירושלמי שלג יראה הפת בשמו שאין מקדשין

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על היין ולפ"ו אם מקדש על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם

אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי טעם לעשות זכר לתן שהי' מונח בקופסה

טל למעלה ועל למטע עכ"ל ממייל' גם במקדש על הפת לר"ך לכסות בצמפה וכן

אזו נוהגין: (יג) **ואומר ויבצ"ו**. הא דלא"א אשר בחר בנו בשנת לפי ששנת

מנחה צמחה ועשיין לא בחר בנו לגמרי עד אחר מצינת המורה [ז"י בשם א"ח]:

עליו אלא על הפת א"ל לכסות עליו מפה אלא לטעם אחר שלג הטור חו"ל ואזי שמעמי

הגהות וציונים

- פרק ע"פ ס"י נז.
פרק ע"פ דף לז.

באר הגולה המלא

[illegible][illegible][illegible][illegible]

פ"ז מגן דוד

ידי) אחד שקידש בו. צטור הביא תחלה דברי רב עמרם להוא ק"ל כמ"ש כאן
הוא האלמ"כ הביא דברי רשב"ם (ו) ור"ת ור"י ואחר כל זה כתב שהוא תמה על מנהג
ש' שרץ לדחוק ולהואיץ מימרה דרב ברונא מפשטיה וי' ב"י לפ' מה
הוא השואיץ מפשטיה. ונ"ל בדרך זה דבגמ' אמרינן א"ר ברונא (ו) נטל ידיו

אלה יקדש ואר"י ע"ז דרב זמנן דחבצנא
 ויהי ירפח' כו' משמע דק"ל כר' יתחקר
 ואם כן קשה למה הבי' רע"מ דברי ר' זכר
 בזונו אלף פסוק דק"ל ללא דאחו דברי ר' זכר
 לגמרי אלף במקנת דהיינו דק"ל
 וכל ידיו לא יקד' משמע שז' קידוש
 וכן הוא פסוקן של דבריו ולדברי ר"י
 אלף תבטל הקידוש לגמרי ממנו אלף
 ויקדש על הפת כיון דרב זמנן דמקדש
 ויהי ארפח' ולפ"י שפיר ק"ל כרב לענין
 ואלף יקדש על היין עכ"פ ונחל' כדע"פ
 ואלף תבטלו דברי ר"י אלף לפרוש
 קודש ואר"י שדחקו לומר דר"ב
 וטעם דש' קידוש שלא תבטלו סעודה
 ולפי פשוטן של דברים (ע) משמע סתמ' כדע"פ
 וכל גווי' ונחל' ונחל' ונחל' ונחל' ונחל'
 וכל וכל וכל וכל וכל וכל וכל וכל
 דברי ר"ב מיידי מכל גווי' ע"י
 חממה הטור על מנהג הרמ"א שנהג כן
 כיון שיש פ"י אחר מרווח מזה ודי היה
 וכן למנוח בדעבד על הפ"י והה"ק
 והטעם ואני חתמה על מנהגו כן לכתב' וכן
 וספרי ריכזי אנו לדחוק אפ"י אם נחל'
 כן בדעבד וזהו עכ"פ פשוטן ואנחנו
 ע"פ לכתב' וזהו דברי ר"ב לגמרי

[illegible]

גדול באגדה עסקי תעג: (בו) מלא חובו. עמ"ש בסמוך ק"ל סי': (יו) שיש
 סממנה אלוורייא לקדש על היין: (יב) אם נשפר היום בו. משהא בא לידי
 הס' עוד לפני היה בו יין וכבר אמרתי הקידוש כלו והעליתי בדעמי לנאורה לל
 כנכרהו על היין אבל מדאורייתא קני באמיר לחוד כמ"ש התוס' דר"פ ע"פ בשם
 ר"א כד יא"א*) ידי המורה מן התוס' לא הוצרכו בשביל היין לעשות קידוש
 מחמת שיהיה א"ל לחזור ולקדש שם יא"א בקידוש הראשון אע"פ שנשקף היום
 יצטרך ואפ"ה לא נמצאנו להם ע"פ ידי קידוש ה"ה נמי כנאן מנה ל
 טעור סימן רס"ט בשם ר"ג גאון שכתב שחובה לשמוע קידוש בלבד ויואל אף ב
 אלא מטעם שאין יואלן בשמיעה לחוד. שוב ראינו דין זה בפסקי מהר"א סימן
 היין הוא דרבנן הלא כמה מצות דרבנן ומצרכין עליהם ואטו אם תקע בטעות ב

[illegible]

ביאור הגר"א

[illegible]

א"ח רעא הלכות שבת

מנז אברהם נ"י

רס"ט: וצוה לקדש על כוס גדול (י) ששייר מאותו הכוס לקידוש ולהצלה ונ"ש כ"ג מה"צ: ב.ו. אחר שקידש. כדי שלא יפסק בין נט"י ונ"י ביחוד ונטילין קודם הקידוש [הגמ"ר: ב.ו. ו"א דלכתחלה דק"ל לאין הקידוש מקרי הפסק כיון לזכר סעודה היא. (י) ולכ"ע

להבדלה ואם יש לו שני קדש בלילה באחד ויבדיל בקידוש הלילה עדיף:

ל הכוס נופל ידיו ומכרך יו קודם קידוש גלי דעתיה על היין אלא על הפת:

קודם הקידוש ולקדם על היין (הראש

4. ⁽¹⁾ **שִׁיעָתָם בְּרָחַם**, ומיחו מ' שש לוין
 מעט מועט שיעטוס א' שיעור ויחא השאר
 למחר לקידוש או להכדלה ואש"ב דר"א
 דשתי' ב' מאטרפין היינו בדיעבד אכל
 לילכל' אר'א אסגול' דשעור' דשעור'

עם אחד מהמסובין כמלא
 שתיים שנים מצטרפת
 המוכר ⁵ (י) שימעמו
 בן כולם מעמו כמלא לוגמיו
 וישיבם למוצאם

לקדוש ביון דשיין לעטועה לא הוה הפסקא
(כ"ח) כ"ח סימן קס"ו ס"ו לענין המזיא
ה"ה לענין קידוש לקדוש נמי דורך סעודה
הוא: ד"ב ויבא בום אחר. דק לענין
קשה ל"ל בום אחר הא ק"ל דשמייה לא
מעכבא דכא' צ"פ' בכל מערבין עכ"ל.
ושגג בזה שגלה זה הל' צ"י סק"י וה'
בשם המוס' וצאנאט כוונת המוס' דשמיית
המקוים לא מעכבא דדי אס טעם אחד
ל' יתבייה ליוקא ואודני' (כ"ח) כ"ח סימן קס"ו ס"ו לענין המזיא
ה"ה לענין קידוש לקדוש נמי דורך סעודה
הוא: ד"ב ויבא בום אחר. דק לענין
קשה ל"ל בום אחר הא ק"ל דשמייה לא
מעכבא דכא' צ"פ' בכל מערבין עכ"ל.
ושגג בזה שגלה זה הל' צ"י סק"י וה'
בשם המוס' וצאנאט כוונת המוס' דשמיית
המקוים לא מעכבא דדי אס טעם אחד
ל' יתבייה ליוקא ואודני' (כ"ח) כ"ח סימן קס"ו ס"ו לענין המזיא

בזוה"מ. אבל א"י להם מלא לוגמיו: (יח) ודוקא בקידוש: מלאה הטעם דבקידוש
 ה' מהעריץ שעשיתי קידוש על כוס שהייתי סבור שהוא יין והיה מים וכלני שני
 היין האחר שכלני השני מטעם דקידוש על היין הוא מדרבנן שדרשו באסמכתא
 ומתקנתם לא היתה אלא להסמיך היין לקידוש דלדוריית' שבוה יקיים המזלה אבל
 ד' ראי' ברורה ממ"ש בסט"ו שאם נשפך הכוס קודם שיטעימנו יציא כוס אחר
 ולא נא' דהא אפי' שמה בפחות משיעור לא יא' וא"כ ינמא ששח"כ יטערך לקידוש
 ולא שמה כלל ואז שהוא מים סוף לא יא' ויציא קידוש על יין. וכן אחת
 הימה ואף שהטור תמה עליו אם היינו מטעם שאין שם מקום סעודה כיון' לא
 ינמא ודלמתי בפשיטות לדחור יקדש שנית על היין דמה בקר אס קידוש על
 ומתקיעות מעומד שא"ל לחזור ואולי וכבר יא' י"ח מן התור' בתקיעות שמושב

היו צריחו יסחה אחד מלא לוגמיו והאשר לא יעממו כלום וי"ט יעממו כלם עד שבין כלם יהי
 וזו הובא במגילת ס' תר"ט סק"ד ע"ג ומבין : שם (°) דאברין אם לא שם. לשון

באר היטב

[illegible]

שערי תשובה

ידב"ז בתשו' ח"ג סי' תל"ז שאם קידש שכסבור שהוא יין

הגהות רעק"א

[illegible]

שם צהר"י וע"ל סימן רס"ט: אבל בשאר דברים. עירובין מ' ב' וליחציה
מ"ל ס"ד

מחצית השקל

[illegible]

באר הגולה

ב טור בשם רב עמרם והר"ן פירוש
דברי ה"ר ק"ה מה"ל פסחים ק"ו והרמ"ם
פירק ר"ע ה"ה: דה"ל הדבור א"ו מסכים
בזה לדעת א"ו: ג פסחים ק"ז: ד מופנים
והר"א מה"ל דיומא פ' ה' והרש"א שם
פסחים: ו ר"ענ"א פ' ו' לעירובין בשם
המספוטם: ז טור בשם: ח שם בשם
הגאונים: ט דברי עמנו לפי עמנו
צבים יוסף:

עפרת זקנים

* וי"א דלכתחלה יצוה ידיו ב'ו' ומורי פסק דלכתחילה יקדש הצע"ה ואחר כך יצוה ידיו אבל בני מלל אלא יעלו ידיהם קודם הקידוש לאכל בני צימו לא חשיב קידוש הפסק:

אשל אברהם

18 כְּמֵאָה אֲדָמִי. וּבְחֶשֶׁר רֶשֶׁת׃
 כִּי שִׁפָּה הָיָה לְשׂוֹלֵל חַיִּי אֶל אֵתָה
 שְׁהִין מֵר בַּפֶּיךָ הִטְעִימָהוּ לְאַחַר
 מִשְׁאֵכִי הָדִין לַעֲנִין ד' כּוֹסוֹת ע"ש.
 וְעֵינִי בָּךְ אֵלֶיךָ רָצָה הַדּוֹחִיךָ דָּגֵם
 הַגְּלוּסִים מִדּוֹדִים דָּלָס שֶׁמוֹ א' מִשְׁמוּמֵּנִי
 כְּמֵלֶךְ לְנֻמִּי יֵאֵל ע"ש. וְכֵן נִרְאֶה בָּךְ
 וּבְכֻלּוֹ הַגְּלוּסִין ר"י הֵכֵן פ' עֲרִיצִי פִּסְחִים׃

דגול מרבבה

(* מ"ז סק"מ דברי הע"ז תמוהים לחובת דאורייתא כבר יצא בתפלה ועין מגן אברהם ריש סימן רע"א :

לבושי שרד

[illegible]

ע מוטצ שטעטס א' כשיעור ויניח
דף מ' אס שח צין קידוש לשמיה
ו שייך לקידוש כיון דשייך לסעודה
שהוא יין וצריך עליו צפה"ג וקידוש
מ"ו. וכן הסכים הט"ז וחילק דאס

[illegible]

